

Nr 38.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension å allmänna indragningsstaten åt vissa i sjöförsvarets tjänst anställda personer; given Stockholms slott den 2 februari 1923.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—3:o hemställt.

G U S T A F.

P. Albin Hansson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t, Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 februari 1923.

Närvarande:

Statsråden LINDQVIST, OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN,
LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Departementschefen, statsrådet Hansson anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning inkomna framställningar angående beredande av pension åt vissa i sjöförsvarets tjänst anställda personer samt anför därvid följande.

1:o.

Ang.
pension åt
fortifikations-
arbetaren P.
A. Pettersson.

I skrivelse till marinförvaltningen den 15 mars 1922 har *befälhavande amiralen i Karlskrona* gjort framställning om beredande av pension åt fortifikationsarbetaren vid fortifikationsförvaltningen i Karlskrona fästning Per August Pettersson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Pettersson, som är född den 18 april 1865, alltsedan år 1890 varit anställd i statens tjänst; att han är till hälsan så försvagad, att han är oförmögen att förrätta något arbete; samt att han efter avskedstagandet är utan existensmedel och har hustru att försörja.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *marinförvaltningen* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 april 1922 erinrat, att fortifikationsarbetare icke vore tillförsäkrade förmånen av statspension. Riksdagen hade emellertid i flera fall efter framställning beviljat pensioner åt arbetare, vilka förrättat arbete åt staten. Med hänsyn till den långa tid Pettersson varit anställd i statens tjänst samt de bevakande omständigheter, som i övrigt föreläge, ansåge marinförvaltningen, i likhet med befälhavande amiralen i Karlskrona, billigt, att Pettersson genom pension bereddes någon hjälp till livsuppehälle efter avskedstagandet. I avseende å pensionsbeloppet ville marinförvaltningen erinra därom, att fortifikationsarbetare under de senaste åren beviljats pensioner till belopp av 400 kronor för år, vilket belopp syntes ämbetsverket skäligt i fråga om förevarande arbetare. Marinförvaltningen hemställde i anledning härav, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Pettersson en årlig pension av 400 kronor att utgå från och med månaden näst efter den, under vilken han erhöle avsked från sin tjänst.

Statskontoret har i utlåtande den 11 juli 1922, med erinran att 1922 års riksdag beviljat årlig pension från allmänna indragningsstaten å 400 kronor åt fortifikationsarbetaren vid Älvsborgs fästning Jöns Pettersson (riksdagens skrivelse nr 302, punkt 38), tillstyrkt marinförvaltningens förslag.

Lika med myndigheterna finner jag billighetsskäl tala för, att pension av statsmedel beredes Pettersson. Mot det föreslagna pensionsbeloppet, 400 kronor för år, har jag intet att erinra. Pensionen torde emellertid, i likhet med vad genom kungl. brevet den 17 februari 1922 (Svensk författningssamling nr 69) stadgats beträffande pensioner till viss

personal vid marinen, böra utgå från och med dagen näst efter den, då avgång från tjänsten äger rum.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att fortifikationsarbetaren vid fortifikationsförvaltningen i Karlskrona fästning Per August Pettersson må från och med dagen näst efter den, då han entledigas från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 400 kronor.

2:o.

Enligt kungörelsen den 25 november 1910 (Svensk författningssamling nr 130, sid. 6), angående pensionering av de vid marinen anställda förmän bland daglönare, sjukvaktare och övriga daglönare, erfordras för rätt att komma i åtnjutande av pension enligt kungörelsen dels en tjänstetid av minst 25 år och dels att antingen hava uppnått 65 levnadsår eller efter uppnådda 60 levnadsår befinnas vara på grund av försvagat hälsotillstånd eller nedsatta krafter mindre tjänlig till arbete vid marinen eller ock efter uppnådd levnadsålder av 55 år befinnas av behörigen styrkt sjukdom vara för framtiden oförmögen till utförande av arbete därstädes.

*Ang. pension
åt daglönaren
K. O. Olsson.*

Enligt kungörelsen den 24 augusti 1920 (Svensk författningssamling nr 645) bestämdes pensionen för daglönare, som pensionerades efter den 30 juni 1920, att utgöra vid en tjänstetid av 25 år för förman och sjukvaktare 600 kronor samt för annan daglönare 500 kronor, vartill komme förhöjning intill viss gräns av nämnda pensionsbelopp med 20 kronor för varje fullt tjänstår därutöver.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 12 november 1917 hemställde marinförvaltningen på given anledning, att åt daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Karl Oscar Olsson, som skadats genom olycksfall under arbete å varvet den 7 augusti 1906 men underlåtit att inom föreskriven tid framställa krav om ersättning för skadan, vilken enligt utlåtande från riks försäkringsanstalten borde anses hava för Olsson medfört nedsättning i arbetsförmågan med tjugufem procent, måtte utverkas livränta till belopp, motsvarande den livränta, han skulle hava erhållit, därest han varit berättigad till ersättning enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete, eller med 75 kronor för år. Sedan statskontoret den 28 november 1917 avgivit

utlåtande i ärendet samt därvid uttalat, bland annat, att den skada, som Olsson genom olycksfallet lidit, icke syntes böra föranleda till beredande av understöd åt honom, förrän han avginge från sin anställning såsom daglönare, fann Kungl. Maj:t genom beslut den 14 december 1917 frågan icke till någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd föranleda.

I skrivelse till marinförvaltningen den 18 november 1922 har nu *varvschefen vid flottans station i Karlskrona* meddelat, att Olsson på grund av tilltagande sjuklighet inom närmaste framtiden måste avgå från sin anställning utan att han, som icke tjänat staten i 25 år, vore berättigad till pension genom flottans pensionskassa, samt hemställt, att marinförvaltningen måtte göra förnyad framställning om beredande av ersättning åt Olsson för den lidna kroppsskadan.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Olsson är född den 28 februari 1867; att han, som erhållit sin första anställning vid flottans varv i Karlskrona den 22 april 1893, jämlikt ett den 27 april 1922 meddelat utdrag ur rulla sistnämnda dag tjänstgjort vid varvet sammanlagt omkring 22 år 5 månader; att han från varvet åtnjuter, utom dyrtidstillägg, avlöning med omkring 1,344 kronor för år; samt att han lider av höggradig åderförkalkning och anses ej kunna tillfriskna.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *marinförvaltningen* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 november 1922 anfört, att marinförvaltningen funnit omständigheterna böra föranleda, att Olsson tillerkändes pension av statsverket, varvid frågan om ersättning enligt grunderna i 1901 års lag torde förfalla. Därest Olsson tjänat staten i 25 år, skulle han jämlikt ovanberörda kungörelse den 24 augusti 1920 varit berättigad till årlig pension av 500 kronor genom flottans pensionskassa. Marinförvaltningen erinrade, att 1922 års riksdag på därom av Kungl. Maj:t gjord framställning (proposition nr 29) beviljat vissa daglönare vid flottans varv i Stockholm, vilka varit anställda i 20 men ej 25 år, årliga pensioner av 450 kronor (riksdagens skrivelse nr 302, punkt 19). Enligt utredningen i nyssnämnda ärende motsvarade dessa pensionsbelopp vad av riksdagen under senare år beviljats tygarbetare vid armén med ungefär lika lång anställningstid. Med anledning härav hemställde marinförvaltningen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Olsson finge från och med månaden näst efter den, varunder han erhöle avsked från sin anställning vid flottans varv i Karlskrona, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension av 450 kronor.

Statskontoret har i utlåtande den 3 januari 1923 tillstyrkt utverkande av pension åt Olsson med det av marinförvaltningen föreslagna beloppet.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, har Olsson icke uppnått den för erhållande av pension stadgade tjänstetiden, och är han icke heller berättigad till ersättning i anledning av den skada, han under arbete i statens tjänst ådragit sig. I likhet med myndigheterna anser jag emellertid rättvisa och billighet kräva, att genom statens försorg något understöd beredes honom, då han nu på grund av sjukdom nödgas avgå från sin anställning, och synes mig detta i enlighet med av marinförvaltningen framställt förslag böra utgå i form av årlig pension från allmänna indragningsstaten. Vad beträffar pensionens storlek ansluter jag mig till myndigheternas förslag. Pensionen torde böra utgå från och med dagen näst efter den, då avgång från tjänsten äger rum.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Karl Oscar Olsson må från och med dagen näst efter den, då han entledigas från sin anställning vid varvet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 450 kronor.

3:o.

Enligt förenämnda kungörelse den 25 november 1910 (Svensk författningssamling nr 130, sid. 6) är daglönare vid marinen under vissa förutsättningar berättigad till pension vid avgång ur tjänsten. Kungörelsen i fråga är dock icke tillämplig å kvinnlig daglönare. Emellertid har riksdagen i ett flertal fall på framställning av Kungl. Maj:t beviljat kvinnliga daglönare vid marinen pension från allmänna indragningsstaten.

*Ang. pension
åt kvinnliga
daglönaren
J. W. Blom-
qvist, född
Andersson.*

I en till stationsbefälhavaren vid flottans station i Stockholm ställd och av denne med tillstyrkan till Kungl. Maj:t överlämnad skrivelse har *stationsintendenten vid stationen* gjort framställning om beredande av pension åt daglönaren å beklädnadsverkstaden vid nämnda station Josefina Wilhelmina Blomqvist, född Andersson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Blomqvist är född den 20 november 1860; att hon antagits till daglönare vid beklädnadsverkstaden den 3 april 1894 samt där tjänstgjort till den 29 juni samma år ävensom att hon erhållit förnyad anställning vid beklädnadsverkstaden den 16 oktober 1895, vilken anställning hon fortfarande innehar; att hon

från och med den 1 december 1920 åtnjuter dagavlöning med 4 kronor 70 öre; samt att hon, på grund av kronisk reumatism med betydligt förminskad rörelseförmåga, är för all framtid lidande av väsentligt nedsatt arbetsförmåga.

I infortrat yttrande den 5 april 1922 har *direktionen över flottans pensionskassa* tillstyrkt, att pension från allmänna indragningsstaten måtte beredas Blomqvist.

I utlåtande den 4 maj 1922 har *marinförvaltningen*, under åberopande av proposition nr 107 till 1922 års riksdag angående pension å allmänna indragningsstaten åt kvinnliga daglönarna G. C. H. Ljunglöf och I. W. Svensson ävensom riksdagens i anledning därav fattade beslut (riksdagens skrivelse nr 302, punkt 31), anfört, att marinförvaltningen, med hänsyn till att manlig daglönare under motsvarande förhållanden skulle hava bekommit ett pensionsbelopp av 520 kronor, funne förevarande kvinnliga daglönares pension skäligen böra bestämmas till 400 kronor för år, ävensom hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Blomqvist finge från och med dagen näst efter den, då hon erhöle avsked från sin anställning vid stationen, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 400 kronor.

Statskontoret har i utlåtande den 17 juli 1922 tillstyrkt marinförvaltningens i ärendet gjorda hemställan.

Under åberopande av vad i ärendet förekommit får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att daglönaren å beklädnadsverkstaden vid flottans station i Stockholm Josefina Wilhelmina Blomqvist, född Andersson, må från och med dagen näst efter den, då hon entledigas från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 400 kronor.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:o—3:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Tor Ericsson-Ärje.